

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
УКРАЇНСЬКОЇ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ (М. ХАРКІВ)

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІНСТИТУТ ТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ МАГНЕТИЗМУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

V Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕНЕРГЕТИЦІ, ЕЛЕКТРОМЕХАНІЦІ,
СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ ТА МАШИНОБУДУВАННІ**

20-21 КВІТНЯ 2023 РОКУ

м. Харків

УДК 004.89:342.9:378.1:621.3:681.51:371.001:621.91

Сучасні технології в енергетиці, електромеханіці, системах управління та машинобудуванні: Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Харків, 20-21 квітня 2023 р.) / Навчально-науковий професійно-педагогічний інститут Української інженерно-педагогічної академії [упоряд. П.О. Чикунов]. – Харків: ННППІ УПА, 2023. – 88 с.

Збірник містить тези доповідей науковців з актуальних проблем розвитку професійної освіти, науки та технологій, проблем управління національною економікою, тенденцій та перспектив використання сучасних технологій в ІТ, енергетичних, електромеханічних, автоматизованих системах управління та у промисловому машинобудуванні.

Голова оргкомітету

Коломієць Валерій Віталійович – кандидат технічних наук, доцент, керівник ННППІ УПА (м. Харків).

Заступник голови

Михальченко Ганна Григорівна – доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри економіки підприємств та менеджменту ННППІ УПА (м. Харків), заступник керівника з наукової роботи.

Члени оргкомітету

Аксакова Наталія Олександрівна – кандидат історичних наук, в.о. завідувачки кафедри освітніх технологій та охорони праці ННППІ УПА (м. Харків).

Бакланов Олександр Миколайович – доктор хімічних наук, професор кафедри освітніх технологій та охорони праці ННППІ УПА (м. Харків).

Чикунов Павло Олександрович – секретар оргкомітету, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри електромеханічних та комп'ютерних систем ННППІ УПА (м. Харків).

Дегтерьова Світлана Олегівна – технічний секретар оргкомітету, асистент кафедри електромеханічних та комп'ютерних систем ННППІ УПА (м. Харків).

Редакційна колегія та оргкомітет не завжди поділяють думку авторів.

Повну відповідальність за достовірність поданого матеріалу та відсутність плагіату несуть автори.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового професійно-педагогічного інституту
Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків)
(протокол №7 від 10.05.2023 р.)*

© ННППІ УПА (м. Харків), 2023

© Колектив авторів, 2023

АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДМЕНТА: ТАКТ ТА ЕТИКА ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖЕРА

*Несторук Н.А., к.пед.н., доц.,
Сіренко В.І., здобувачка вищої освіти другого рівня,
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Дніпро*

На сьогодні особистісно-орієнтована взаємодія педагогічного менеджера та здобувачів освіти є невід'ємною частиною педагогічного процесу. Це означає, що метою педагогічного процесу є допомога школяреві в реалізації його особистості, виявленні та розкритті його можливостей, формуванні самосвідомості, самореалізації та самоствердження. Особистісно-орієнтований підхід вимагає ввічливості та поваги до унікальності особистості зростаючої людини, ставлення до неї, як до суб'єкта саморозвитку. Дієвим чинником, що визначає результати педагогічного процесу, стає характер відносин викладача і тих, кого навчають. Значну роль складової моральної культури вчителя відіграє педагогічний такт. Культура вчителя, його моральні цінності, здатність дотримуватись етичних норм взаємодії та виявляти педагогічний такт – є основною вимогою професійної етики. Актуальність вивчення педагогічного такту та етики визначається необхідністю розгляду значення професійних моральних якостей викладача у процесі навчання та їхнього впливу на здобувачів освіти.

Педагогічний такт досліджували такі науковці, як Зазюн І. А., Каптерев П. Ф., Макаренко А. С., Сухомлинський В. О., Ушинський К. Д. Вони розглядали розвиток професійно значущих особистісних якостей учителя – як необхідну складову педагогічного процесу.

Метою дослідження є вивчення сутності педагогічного такту та етики і виявлення професійно-моральних вимог до педагогічного менеджера.

Такт взагалі, і педагогічний зокрема, – явище, що визначає високоморальні людські стосунки. Основною ознакою педагогічного такту є його приналежність до моральних регуляторів педагогічного процесу, в основі яких лежать духовно-моральні якості вчителя. Педагогічний такт багато в чому залежить від світогляду, ціннісних орієнтацій, особистої цілеспрямованості, характеру педагога. У тактовності виявляється найвища педагогічна майстерність педагогічного менеджера – керівника дитячого колективу, а також його вміння успішно регулювати власну поведінку та поведінку школярів. Такт – це одна з форм реалізації моральних відносин між учителем і школярем, важлива складова моральної культури педагога [3]. До професійної етики викладача входять такі вимоги: він не повинен втрачати почуття педагогічного такту, як складової моральної культури вчителя; він має проявляти поміркованість і самовладання; вчитель у своїй роботі не повинен принижувати честь і гідність здобувачів освіти за будь-якими ознаками, у тому числі за віком, статтю, національністю, віросповіданням тощо; вчитель повинен зберігати в таємниці інформацію, яку йому довіряють учні; звертати увагу на індивідуальні, вікові та психологічні

особливості учнів тощо [2]. Таким чином, повага у спілкуванні з учнями є позитивним показником педагогічного такту та етики вчителя.

Педагогічний такт формується разом із професіоналізмом. Лише під час набуття педагогічного досвіду, використання різноманітних прийомів, методів і технологій педагогічного спілкування, навичок самоконтролю, формування індивідуального стилю професійної діяльності відпрацьовується педагогічний такт. Він виступає як результат духовної зрілості вчителя, значного самовдосконалення у набутті професійних знань і компетенцій, так-от: знання основ моралі, вміння бачити моральний сенс у вчинках; знання дитячої психології (вікові та індивідуальні особливості); набуті способи впливу на учнів (любити дітей, виявляти свою любов, спостерігати, бачити внутрішні мотиви поведінки учнів); обирати оптимальний і обґрунтований вплив на здобувачів освіти. Доброзичливі взаємини вчителя з учнями встановлюються у разі, якщо він тактовно надає необхідну допомогу учням, які зустріли труднощі у навчанні, вчасно підтримує їх і вселяє впевненість у власні сили та знання; організує у класі товариську взаємодопомогу та контролює її; систематично спонукає учнів дотримуватися хороших прикладів і навчає правильній поведінці [1, с. 427]. Професійна підготовка вчителів може і повинна закласти основу для цього, виховати як ставлення, так і майстерність майбутніх вчителів у вищезгаданому сенсі. Робота з історією ідей педагогічного такту є корисною передумовою для підготовки такої компетенції, оскільки підвищує обізнаність про феномен педагогічного такту та проблему, на яку він відповідає.

Висновки. Підсумовуючи, можна сказати, що педагогічний такт означає компетентність учителя, яка охоплює як ставлення (виховне розуміння такту), так і майстерність (дидактичне розуміння такту). Знання педагогічним менеджером особливостей педагогічного такту у спілкуванні зі здобувачами освіти є необхідною психолого – педагогічною передумовою правильної постановки навчально-виховної роботи з ними. Рушійною силою розвитку ефективності практичного педагогічного такту є гуманізація відносин між учителем і учнем та вдосконалення особистісно-орієнтованого впливу на школярів, що здійснюється на основі постійного зростання моральної культури вчителя. Перспективи подальших розвідок у даному напрямі вбачаються у докладнішому розгляді способів розвитку педагогічного такту.

Список використаних джерел

1. Матяш І. М. Поняття чуйності як професійно значущої якості особистості вчителя. Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. 2013. № 19. С. 423-433.
2. Основи професійної етики у педагогічній спадщині Сухомлинського В. О. Педчитання. URL : <http://pedsuxoml.blogspot.com/2014/02/blog-post.html> (дата звернення : 19.04.2023).
3. Ушинський К. Д., Макаренко А. С. про вчителя. Edudirect.net. URL : <http://www.edudirect.net/sopids-1392-1.html> (дата звернення : 20.04.2023).